

Област Силистра

- ▶ Население (2020)
- ▶ Територия (кв.км)
- ▶ Брой на населените места
- ▶ Дял на населението в градовете (%)

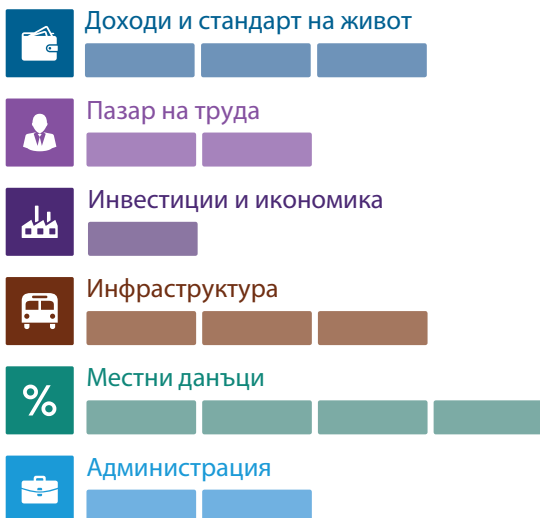
107 435
2846,3
118
43,8

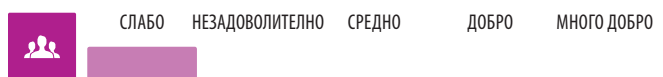
Силистра е областта с най-нисък брутен вътрешен продукт на човек от населението и въпреки ниската база той нараства сравнително бавно. В същото време дялът на населението, живеещо с материални лишения, остава сравнително нисък. Развитието на местния пазар на труда остава незадоволително. Коефициентът на заетост е вторият най-нисък в страната. Силистра е сред областите с най-слаба инвестиционна активност. Преките чуждестранни инвестиции на човек от населението остават най-ниските в страната. Достъпът на домакинствата до интернет се повишава и е сравнително висок. Типично за икономически по-слабо развитите области усредненото ниво на местните данъци в област Силистра е ниско. По-нисък остава и средният рейтинг за прозрачност на органите на местното самоуправление.

Естественят прираст на населението в област Силистра продължава да се влошава. Средният успех на матурата по български език и литература в областта е най-ниският в страната през 2021 г. Здравеопазването в област Силистра страда както от липса на лекари, така и от липса на легла в болниците. Натовареността на наказателните съдии се повишава през последните години и е по-висока от средната в страната, но правораздаването е сравнително бързо. Силистра е сред областите с най-слабо представяне по показателите за околна среда. Една от основните причини за това е изключително ниският дял на предадените за третиране и рециклиране отпадъци. Пандемията и ограничаването на културните мероприятия в страната през 2020 г. се отразяват на културния живот и в областта.

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

Доходи и стандарт на живот

Силистра е областта с най-нисък брутен вътрешен продукт на човек от населението и въпреки ниската база той нараства сравнително бавно, достигайки 7,7 хил. лв. (при 17,2 хил. лв. в страната) през 2019 г. Заплатите в областта също остават сравнително ниски. Средната годишна брутна заплата през 2019 г. е 10,6 хил. лв. (при 15,2 хил. лв. в страната). При доходите се наблюдава по-сериозен ръст и те достигат 5,7 хил. лв./лице от домакинството (при 6,0 хил. лв. в страната).

Относителният дял на населението, живеещо с материални лишения, в областта остава сравнително нисък – 15,5% при 19,9% в страната през 2019 г., а делът на населението, живеещо под националната линия на бедност, е малко по-висок от средните стойности – 24,0% при 22,6% в страната.

Пазар на труда

Развитието на местния пазар на труда остава незадоволително и през 2020 г. Икономическата активност намалява и това е съпроводено от намаляване на заетостта и повишаване на безработицата. Коефициентът на икономическа активност достига 69,7% (при 73,7% в страната). Коефициентът на заетост се свива с над 4 пр.п. до 54,1% и е вторият най-нисък в страната (след този в област Монтана) – далеч от средните стойности (68,5%). Безработицата се повишава с над 2 пр.п. и достига 15,6% – също значително по-неблагоприятна от средната в страната (5,2%).

Пазарът на труда в област Силистра страда и от силно влошения образователен статус на работната сила. Делът на работната сила с висше образование достига 20,8% (при 29,2% в страната), а с основно и по-ниско образование – 30,7% (при 16,9% в страната).

Коефициентът на демографско заместване като съотношение на населението на възраст 15–19 години към това на 60–64 години нараства, но остава под средния за страната – 64,9% в Силистра при 67,1% в страната. Това означава, че на всеки 100 души, на които им предстои да излязат от пазара на труда през следващите няколко години, отговарят 65 младежи, на които предстои да се вляят в работната сила.

Инвестиции и икономика

Силистра е сред областите с най-слаба инвестиционна активност в страната (заедно с област Сливен). Преките чуждестранни инвестиции на човек от населението остават най-ниските в страната и към края на 2019 г. дори намаляват до 99 евро (при 3655 евро в страната). При разходите за придобиване на дълготрайни материални активи също има намаление и те достигат 1523 лв./човек (при 3155 лв./човек в страната).

Слабата икономическа активност на Силистра личи и в относително малкия брой предприятия. През 2019 г. те са 37 на 1000 души от населението (при 61 на 1000 души в страната).

Тези тенденции се отразяват и на слабото нарастване на произведената продукция в областта, като стойността ѝ остава втората най-ниска в страната (след тази в област Видин) и е тройно по-ниска от средната – 9,8 хил. лв./човек при 28,0 хил. лв./човек в страната през 2019 г.

Общините от областта изостават и при усвояването на европейски средства. Към 15 юни 2021 г. изплатените суми на бенефициенти по оперативните програми са 1688 лв./човек от населението (при 2217 лв./човек в страната). В рамките на областта най-много средства усвоява община Тутракан.

Инфраструктура

Гъстотата на пътната мрежа в Силистра е почти идентична със средната за страната – 18 км пътища на 100 кв.км от територията на областта. Доста под средния обаче е делът на първокласните пътища – 11,3% от всички в областта през 2020 г. при 18,5% средно в страната. Въпреки това качеството на пътната настилка е относително високо – 60,2% са в добро състояние (при 41,4% в страната).

За повечето области в Северна България е характерна по-ниската гъстота на железопътната мрежа. В Силистра тя е 2,5 км на 100 кв.км от територията (при 3,6 км в страната).

Достъпът на домакинствата до интернет се повишава и е сравнително висок – 80,7% при 78,9% в страната. Нисък е делът на газифицираните домакинства – 0,2% (при 3,1% в страната).

Местни данъци

Типично за икономически по-слабо развитите области усредненото ниво на местните данъци в област Силистра е сравнително ниско. През 2021 г. всички разглеждани местни данъци са по-ниски от средните за страната. Най-големи са разликите при размерите на ставките върху търговията на дребно и върху таксиметровия превоз. Патентният данък за търговия на дребно е 8,75 лв./кв.м средно за общините в област Силистра (при 12,99 лв./кв.м в страната). Годишният патентен данък за такситата пък е 313 лв. (при 453 лв. в страната).

Администрация

Подобно на развитието в страната покритието на кадастралната карта в Силистра се повишава рязко и през 2019 г. вече покрива 97,3% от територията на областта (при 91,4% в страната).

Самооценките на администрациите за развитието на електронното правителство и предоставянето на услуги на „едно гише“ намаляват през 2021 г. и са по-ниски от средните за страната. По-нисък остава и средният рейтинг за прозрачност на органите на местното самоуправление.

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ ■

Демография ■■■

Естественят прираст на населението в област Силистра продължава да се влошава и коефициентът намалява значително до $-14,0\%$ (при $-9,5\%$ в страната) през 2020 г. Почти в цялата страна се наблюдава увеличаване на механичния прираст и за множество области коефициентът му е положителен за първи път от години. Област Силистра не прави изключение, но коефициентът на механичен прираст е сравнително нисък – $3,2\%$.

Тези процеси влияят и на коефициентите на възрастова зависимост в областта. Съотношението на населението на над 65 години към това на 0–14 години е $179,9\%$ (при $150,6\%$ в страната), а към това на 15–64 години – $40,0\%$ (при $34,1\%$ в страната).

Силистра е сред областите с най-нисък дял на градското население (след област Кърджали). През 2020 г. населението в градовете е $43,8\%$ при $72,9\%$ в страната. Гъстотата на населението е двойно по-ниска от средната за страната – 782 души/кв.км (при 1506 души/кв.км в страната).

Образование ■■■

Представянето на област Силистра по образователните показатели е незадоволително. Коефициентът на записване в V–VIII клас през 2020 г. е значително по-нисък от средния – $80,2\%$ при $86,5\%$ в страната. Делът на второгодниците остава сравнително нисък, но делът на напусналите основното и средното образование е относително висок. През 2019 г. той е $4,5\%$ (при $2,5\%$ в страната).

Броят на учителите нараства и през 2020 г. и изпреварва значително средните стойности в страната. В областта преподават 97 учители на 1000 ученици при 87 на 1000 ученици в страната.

Средният успех на учениците в област Силистра на националното външно оценяване по математика след VII клас се повишава през 2021 г., но остава сравнително нисък – $30,3$ т. (при $37,9$ т. в страната). В същото време средният успех на матурата по български език и литература е най-ниският в страната (заедно с този в областите Ямбол и Монтана) през 2021 г. – „Добър“ $3,94$ (при „Добър“ $4,21$ в страната). Делът на слабите оценки обаче намалява, въпреки че остава по-висок от средния – 11% при 7% в страната.

В Силистра има само един клон на висше учебно заведение – на Русенския университет, а броят на обучаващите се студенти е нисък – 2 на 1000 души от населението при 32 на 1000 души в страната.

Здравеопазване ■

Здравеопазването в област Силистра страда както от липса на лекари, така и от липса на легла в болниците и през 2020 г. Един местен общопрактикуващ лекар се грижи средно за 2193 души от населението при 1727 души на лекар в страната. Недостигът на лекари специалисти също е осезаем.

Броят на леглата в местните многопрофилни болници се повишава през последните няколко години, но относителният им брой остава сравнително нисък – $4,5$ на 1000 души от населението при $5,5$ на 1000 души в страната.

Броят на преминалите за лечение болни през местните многопрофилни болници е 180 на 1000 души от населението при 138 на 1000 души в страната. Коефициентът на детска смъртност се повишава двойно и изпреварва средния за страната.

Ред и сигурност ■■■■

Натовареността на наказателните съдии в област Силистра се повишава през последните години и е по-висока от средната в страната, но правораздаването е сравнително бързо. През 2020 г. един местен съдия разглежда средно по $9,9$ наказателни дела месечно (при $8,6$ дела на съдия в страната). Делът на приключилите в 3-месечен срок дела остава 94% (при 90% в страната), а на висящите дела – 9% (при 11% в страната).

Броят на престъпленията се повишава, но остава сравнително нисък. През 2020 г. регистрираните престъпления срещу личността и собствеността в областта са $8,1$ на 1000 души от населението (при $9,9$ на 1000 души в страната). Разкритите престъпления са $60,6\%$ (при $52,1\%$ в страната).

Околна среда ■

Силистра е и сред областите с най-слабо представяне по показателите за околна среда (заедно с Разград) през 2019 г. Една от основните причини за това е изключително ниският дял на предадените за третиране и рециклиране отпадъци – едва 4% при 71% в страната. Обемът на обработваните отпадъци пък е подобен на средния за страната – 400 кг/човек годишно.

Вследствие на ниската степен на урбанизация относително малък дял от населението живее в селища с обществена канализация – $51,5\%$ при $76,4\%$ в страната. Нисък остава и делът на населението, чиято канализация е свързана с пречиствателна станция – $44,4\%$ при $64,6\%$ в страната.

Значително по-ниски от средните са емисиите на въглероден диоксид в областта.

Култура ■■■■

Пандемията и ограничаването на културните мероприятия в страната през 2020 г. се отразяват на културния живот и в област Силистра. Посещенията в кината в областта намаляват с близо 80% до 25 на 1000 души от населението (при 190 на 1000 души в страната). Посещенията в музеите спадат наполовина до 162 на 1000 души от населението (при 322 на 1000 души в страната). Единствено посещенията в библиотеките са над средните.

Ключови показатели за област Силистра

Индикатори на икономическото развитие	2018	2019	2020	Средно за страната
БВП на човек от населението (лв., текущи цени)	7029	7687	n.a.	17 170
Средногодишен доход на лице от домакинството (лв.)	4201	5729	n.a.	6013
Средна годишна брутна заплата на нает (лв.)	9434	10 572	n.a.	15 209
Относителен дял на бедните спрямо линията на бедност за страната (%)	19,8	24,0	n.a.	22,6
Коефициент на заетост на населението на 15–64 години (%)	60,2	58,2	54,1	68,5
Коефициент на безработица на населението на 15 и повече години (%)	11,1	13,3	15,6	5,2
Дял на населението с основно и по-ниско образование на 25–64 години (%)	32,7	30,4	30,7	16,9
Дял на населението с висше образование на 25–64 години (%)	16,9	19,5	20,8	29,2
Произведена продукция (лв./човек)	8927	9832	n.a.	28 027
Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (лв./човек)	1589	1523	n.a.	3155
Преки чуждестранни инвестиции в предприятията от нефинансовия сектор с натрупване (евро/човек)	257	(99)	n.a.	3655
Дял на домакинствата с достъп до интернет (%)	69,4	76,6	80,7	78,9
Дял на пътната настилка в добро състояние (%)	62,1	60,2	n.a.	41,4
Гъстота на пътната мрежа (км/100 кв.км територия)	17,8	17,8	17,8	17,9
Рейтинг за активна прозрачност на ПДИ за органите на местното самоуправление (%)	63,0	63,0	66,4	73,2

Индикатори на социалното развитие	2018	2019	2020	Средно за страната
Коефициент на естествен прираст на населението (‰)	-10,5	-9,5	-14,0	-9,5
Коефициент на механичен прираст на населението (‰)	-1,2	-2,1	3,2	4,4
Среден успех от матурите по БЕЛ*	3,77	3,86	3,94	4,21
Среден успех на изпита по математика след VII клас (в точки)*	26,2	26,7	30,3	37,9
Нетен коефициент на записване на населението в V–VIII клас (%)	80,3	79,8	80,2	86,5
Брой на преподавателите в основното и в средното образование на 1000 ученици	85	95	97	87
Дял на здравноосигурените лица (%)	87,2	88,7	87,6	88,7
Население на един общопрактикуващ лекар (брой хора)	1998	2077	2193	1727
Регистрирани престъпления срещу личността и собствеността на 1000 души	7,1	7,8	8,1	9,9
Натовареност по щат на наказателните съдии (дела/месеца)	6,9	8,1	9,9	8,6
Дял на населението с достъп до обществена канализация (%)	51,5	51,5	n.a.	76,4
Образувани битови отпадъци на човек от населението (кг/човек/година)	400	n.a.	n.a.	409
Дял от битовите отпадъци, предадени за третиране и рециклиране (%)	4,0	n.a.	n.a.	70,9
Посещения в кината на 1000 души от населението	0	119	25	190
Посещения в музеите на 1000 души от населението	239	309	162	322

* Данните се отнасят за учебната 2020/21 година, а матурите са проведени през 2021 г.